

DE LEVENSLIJN

Tom Lanoye

Net zestig geworden, veertig jaar schrijver én dertig jaar samen met zijn partner. Als Tom Lanoye zijn levenslijn tekent, beseft hij al vlug: het is gewoonweg te veel. Komt ervan als je zo gretig leeft en werkt als hij. Die moeder, dat blijft een teer punt, maar de conclusie blijkt simpel: "Taal is datgene waarvoor ik leef."

Tekst: Hans-Maarten Post / Foto's: Marco Mertens

Met Hugo Claus, die andere gigant van de Vlaamse letteren.

1976 De paasvakantie van de liefde

"Belangrijk jaar voor mij. Allereerst was er de paasvakantie van de liefde. Na jaren smachten op het Sint-Jozef Klein Seminarie, beleefde ik de eerste liefdesmomenten – en meteen de laatste – met Z., het object van mijn liefde, tijdens de Griekenlandreis met school." In datzelfde jaar kreeg ik een blindedarmontsteking. In het ziekenhuis liggend, bedacht ik, verteerd door liefdesverdriet: ik ben een schrijver, nu moet ik het alleen nog worden. Ik ben toen veel beginnen te lezen en pastiches beginnen te schrijven, teksten in de stijl van Couperus of van Claus. Ik dacht: ik moet dit veel doen, want wat je veel doet, daar word je goed in."

Het eerste gedicht

1980 "Ik wil een interview!"

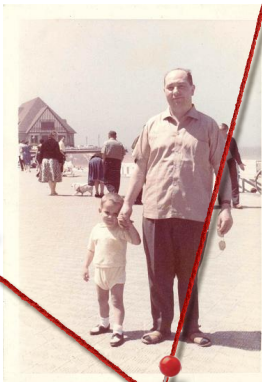

"Mijn eerste optreden, mijn eerste boekje, uitgegeven in eigen beheer, en mijn eerste interview! Het waren de nadagen van de punk en samen met een studievriend had ik een boekje gemaakt. En gefotokopieerd, want dat was nieuw toen. We verkochten het tijdens optredens in cafés, waarbij we gewoon op tafel sprongen. Op een dag ben ik toen ook de redactie van de krant *Vooruit* binnengestapt en heb ik gezegd: ik wil een interview, want ik ben een dichter en ik ga heel beroemd worden. Tot mijn verbijstering zei er een journaliste: *Oké, ga maar zitten*. Toen dat interview gepubliceerd was, verkochten onze boekjes plots veel beter en kwamen er ook meer mensen naar de optredens. Zoals je ziet: ik kom uit de middenstand. (lacht) Anders zou ik dat nooit zo bedacht hebben."

1979 "De eerste officiële publicatie van een gedicht van mij: *Aanhoudende Vorst, Assé en Sneeuw*. Gepubliceerd in het tijdschrift van de Vlaamse Club voor Kunst, Wetenschap en Letteren van Brussel. In de redactie van dat blad zat ook Anton van Wilderode, een man van wie ik les had gekregen in Sint-Jozef, en iemand die heel belangrijk voor mij is geweest. Ik had grote bewondering voor hem, zolang we het maar niet over politiek hoefden te hebben. Ik had het gedicht een jaar eerder geschreven. Zodoende kan ik nu zeggen dat ik niet alleen zestig ben, maar ook veertig jaar auteur. Het is een beetje gemokkeld, ik weet het." (glimlacht)

1959 Mooiste kindje van België

"Ik ben het mooiste kindje van België geweest, afdeling Waasland. Eén jaar was ik toen. Zal ik er een deuptent van maken?" (lacht)

1970 Slogerszoon met brillette

"Rond mijn 10de ben ik een bril moeten gaan dragen. Volgens mijn ouders kwam dat omdat ik te veel stripverhalen las. En ook al werd ik uitgescholden voor *brillette*, ik weet nog dat ik best fier op mijn bril was. En godzijdank voor die bril: anders had ik mijn eerste verhalenbundel *Slagerszoon met een Brillette* – nog altijd een goede titel – nooit kunnen maken. Al die stripverhalen hebben ook absoluut mijn eerste boeken beïnvloed." "Mijn ouders hadden er niets

op tegen dat ik las, maar waren wel tegen het feit dat ik geen waardevolle dingen las. Vergeet ook niet: mijn vader was misschien slager, maar mijn moeder had een enorme bewondering voor kunst en was amateuractrice. De foto op de cover van *Slagerszoon* is gemaakt op de dijk in Middelkerke. Het moet een zondagnamiddag geweest zijn. Anders sloot mijn vader zijn winkel niet. Ik ben opgegroeid met een altijd werkende papa. Hij kwam bijna nooit af als wij op vakantie waren."

Met echtgenoot René.

1988 "In Portugal werden we een koppel!"

"Mijn vriend René wilde naar Portugal en ik had een wagen. Ik ben vertrokken als vriend/chauffeur en we zijn teruggekomen als minnaars. Het is gebeurd bij Gerrit Komrij, in Vila Pouca Da Beira. Ik zag het niet zitten om drie weken in een tentje te slapen. En dus had ik het geregeld dat de zetsproeven van *Alles Moet Weg* bij Gerrit lagen. Zo had ik niet alleen een excuus om goed vertoerd te worden door Gerrit en zijn vriend Charles, maar hadden we ook echt een slaapkamer voor ons. Daar zijn we een koppel geworden."

Met Herman Brusselinas. "Mijn soulbrother."

1985 Eerste hit

"Een *Slagerszoon met een Brillette* verscheen ongeveer tegelijk met *De Man die Werk Vond* van Herman Brusselinas. We zijn toen samen gepluigd als een soort *angry young* koppel Belgische schrijvers, en begonnen met elkaar op te trekken. Het heeft geleid tot een van mijn grote literaire vriendschappen. We zien elkaar nog weinig, maar als ik mijn *soulbrother* Herman terugzie, pikken we onmiddellijk de draad van vroeger op. *Slagerszoon met een Brillette* betekende ook mijn doorbraak in Nederland. Ik had een voorstelling gemaakt en zo ben ik in de populaire talkshow van Sonja Barend geraakt. Daardoor werd het boek er een bestseller."

1980 Dood van broer is splinterbom

"De dood van mijn broer Guy was een splinterbom voor ons gezin. Hij is in Turnhout, waar hij woonde, van de weg gereden. Guy was mijn lievelingsbroer. Sportief, joviaal en een knap. Populair buiten het gezin, rebels binnen het gezin. Zo rebels dat mijn moeder als laatste verwermiddel de discipline onderhield door een hartaanval te figneren. Dat gebeurde zo regelmatig dat ik dacht dat het normaal was." "Mijn moeder kon het verdriet niet aan. Ze is in die depressie blijven zitten en dat

trok dat geweldige koppel uit elkaar. Ik haatte mijn moeder, omdat ze zo mijn vader in de steek liet. Godzijdank hebben mijn ouders uiteindelijk het spiritisme leren kennen, waar ze een enorme steun in hebben gevonden." "Ik heb ooit mijn ouders geïnterviewd, en ik vroeg of ze opnieuw aan vijf kinderen zouden beginnen. Mijn moeder antwoordde: *Ik was heel graag moeder, maar als ik geweten had dat ik er één moest afgeven, dan had ik liever helemaal geen kinderen gehad.*"